

Tekst VI. Adam Mickiewicz „Reduta Ordona”

Artyleryi ruskiej ciągną się szeregi,
Prosto, długo, daleko, jako morza brzegi;
I widziałem ich wodza: przybiegł, mieczem skinął
I jak ptak jedno skrzydło wojska swego zwinął;
Wylewa się spod skrzydła ściśniona piechota
Długą czarną kolumną, jako lawa błota,
Nasypana iskrami bagnetów. Jak sępy
Czarne chorągwie na śmierć prowadzą zastępy.
Przeciw nim sterczy biała, wąska, zaostrzona,
Jak głaz bodzący morze, reduta Ordona.
Sześć tylko miała armat; wciąż dymią i świecą;
I nie tyle prędkich słów gniewne usta miecą,
Nie tyle przejdzie uczuć przez duszę w rozpaczy,
Ile z tych dział leciało bomb, kul i kartaczy.
Patrz, tam granat w sam środek kolumny się nurza,
Jak w fale bryła lawy, pułk dymem zachmurza;
Pęka wśród dymu granat, szyk pod niebo leci
I ogromna łysina wśród kolumny świeci.
Tam kula, lecąc, z dala grozi, szumi, wyje.
Ryczy jak byk przed bitwą, miota się, grunt ryje; –
Już dopadła; jak boa wśród kolumn się zwija,
Pali piersią, rwie zębem, oddechem zabija.
Najstraszniejszej nie widać, lecz słyszać po dźwięku,
Po waleniu się trupów, po ranionych jęku:
Gdy kolumnę od końca do końca przewierci,
Jak gdyby środkiem wojska przeszedł anioł śmierci.
(...)
Pociemniało mi w oczach – a gdym łzy ocierał,
Słyszałem, że coś do mnie mówił mój Jenerał.

(...) „Kolego,
 Wzrok młody od szkieł lepszy; patrzaj, tam na wale,
 Znasz Ordona, czy widzisz, gdzie jest?” – „(...)
 Nie widzę – znajdę – dojrzę! – wśród dymu się schował:
 (...)
 Widzę go znowu – widzę rękę – błyskawicę,
 Wywija, grozi wrogom, trzyma palną świecę,
 Biorą go – zginął – o nie, – skoczył w dół, – do lochów!”
 „Dobrze – rzecze Jenerał – nie odda im prochów”.

Adam Mickiewicz „Reduta Ordona” [w:] „Wiersze”, Czytelnik, Warszawa 1998, s. 321–325

Zadanie 1. Opisana obrona reduty miała miejsce w czasie powstania

- A. styczniowego.
- B. listopadowego.
- C. warszawskiego.
- D. kościuszkowskiego.

**Zadanie 2. Wskaż środki stylistyczne służące opisowi wojsk rosyjskich.
 Zaznacz odpowiednio TAK (T) lub NIE (N).**

środek stylistyczny	T	N
epitet		
wyliczenie		
porównanie		
personifikacja		
wykrzyknienie		

Zadanie 3. Wskaż animalizację.

- A. *Przeciw nim sterczy biała, wąska, zaostzona,
 Jak głaz bodzący morze, reduta Ordona.*

- B. *gniewne usta*
- C. *Tam kula, lecąc, z dala grozi, szumi, wyje.*
Ryczy jak byk przed bitwą, miota się, grunt ryje
- D. *Pociemniało mi w oczach*

Zadanie 4. Zaznacz odpowiednio TAK (T) lub NIE (N).

Wojska polskie i rosyjskie zostały przedstawione

na zasadzie kontrastu.	T	N
tak, aby wykazać podobieństwo.	T	N
tak, aby podkreślić dysproporcje.	T	N

Zadanie 5. Jak reaguje generał na wiadomość o czynie Ordona?

- A. Jest zdenerwowany.
- B. Mówi o nim jak o bohaterze.
- C. Nie wierzy, że Ordon poświęci życie.
- D. Traktuje to jak żołnierski obowiązek.

Zadanie 6. Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących funkcji myślników w zacytowanych poniżej zdaniach i zaznacz odpowiednio prawda (P) lub fałsz (F).

Nie widzę – znajdę – dojrzę! – wśród dymu się schował

Widzę go znowu, – widzę rękę – błyskawicę

Biorę go – zginął – o nie, – skoczył w dół, – do lochów!

Podkreślają napięcie.	P	F
Sugerują, że adiutant stara się ładnie dobrać słowa.	P	F
Dają wrażenie ruchu – Ordon szybko się przemieszcza.	P	F
Dowodzą, że adiutant z trudem dostrzega, co się dzieje.	P	F
Ukazują, że adiutant nie wie, co odpowiedzieć, żeby nie zdenerwować generała.	P	F

Zadanie 7. Wskaż środki stylistyczne, które podkreślają w przytoczonym fragmencie nastrój bitwy. Zaznacz odpowiednio TAK (T) lub NIE (N).

*Tam kula, lecąc, z dala grozi, szumi, wyje.
Ryczy jak byk przed bitwą, miota się, grunt ryje.*

środek stylistyczny	T	N
epitet		
wyliczenie		
porównanie		
personifikacja		
anafora		
onomatopeja		
animalizacja		

Zadanie 8. Zaznacz właściwe przyporządkowanie.

1. „Reduta Ordona” ma cechy poezji tyrtejskiej,	ponieważ	A. zmusza do zastanowienia się nad przemijaniem.
2. „Reduta Ordona” jest przykładem liryki refleksyjnej,		B. zachęca do walki w obronie ojczyzny.
3. „Reduta Ordona” jest przykładem elegii,		

Zadanie 9. Wymień kolory, które dominują w obrazie bitwy opisanej w zamieszczonym fragmencie utworu. Określ symboliczne znaczenie tych kolorów.

wojsko	kolor	symbolika
polskie		
rosyjskie		

Zadanie 10. „Reduta Ordona” ma podtytuł „Opowiadanie adiutanta”.

Zacytuj fragment tekstu, w którym ujawnia się osoba opowiadającego.

Zadanie 11. O kimś odważnym mówi się, że

- A. jest komuś solą w oku.
- B. dobrze mu z oczu patrzy.
- C. ma oczy szeroko otwarte.
- D. to człowiek wielkiego ducha.